

1. METODOLOGIA

1.1 Contextul evaluării

1. Așa cum a fost planificat inițial, evaluările *ad-hoc* au ca scop să pună la dispoziția factorilor politici și de decizie, precum și a managerilor de program informații credibile și cunoștințe pertinente cu privire la performanța IS în România până în prezent. De asemenea, sunt îndreptate către identificarea principalelor lecții învățate în primii ani de implementare, sublinierea celor mai bune practici și contribuția la raportarea strategică cerută de articolul 29 al Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului¹.

Justificare

2. Evaluările *ad-hoc* sunt proiectate să răspundă nevoii de cunoștințe privind aspecte tematice, transversale sau de alt tip identificate în timpul implementării CSNR și al PO. De aceea, această evaluare *ad-hoc* nu este inclusă în Planul Multianual de Evaluare al ACIS, ci a fost propusă ca urmare a unei nevoi apărută în mod specific.

Orientare și perspectivă

3. La nivelul CSNR, ACIS a realizarea de evaluări pe parcursul implementării CSNR și a POAT. Unul din rezultatele preconizate ale contractului este un raport de sinteză (RS) care are scop să sintetizeze rezultatele rapoartelor de evaluare intermediară (EI) individuale ale programelor operaționale (PO). Pregătirea RS a început în iunie 2010 pentru a fi încheiat în noiembrie 2010. Datorită circumstanțelor aflate în afara controlului ACIS, rapoartele de evaluare intermediară pentru două PO nu vor putea fi gata la timp pentru respectarea planificării RS. Astfel, pentru Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu) EI este planificată în 2011, iar pentru Programul Operațional Sectorial Transport (POS T) Autoritatea de Management (AM) a POS T nu a AM nu a considerat satisfacătoare calitatea eforturilor din 2009-2010 de a ajunge la un raport EI adecvat pentru acest sector.

4. Datorită importanței acestor PO pentru CSNR (reprezintă aproape 50 % din valoarea totală a CSNR) și implicațiilor probabile pe care criza economică le poate avea pentru acestea, ACIS, cu acordul AM respective, a decis că comande o „examinare orizontală” separată a investițiilor în infrastructură din aceste două PO pentru a genera informații semnificative pentru RS cu privire la acest subiect important. Această analiză reprezintă a doua evaluare *ad-hoc* din cadrul contractului la care se face referire în Preambul.

---

¹ Care stabilește prevederile generale ale Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondului Social European (FSE) și Fondului de Coeziune (FC).

1.2 Proiectarea evaluării

5. TR (a se vedea **Anexa 2**) prevăd ca obiectiv general al acestei examinări analizarea implicațiilor crizei economice pentru progresul, precum și a eficienței și eficacității implementării celor două PO de infrastructură (a se vedea **Anexa 3**) în domeniile transporturi și mediu.

6. Fără a fi o evaluare în sine, s-a dorit ca analiza să se axeze pe cele patru criterii de evaluare incluse în evaluările intermediare din 2009-2010: relevanță, coerență, eficacitate și eficiență. Întrebările evaluării (Q) conform acestor criterii sunt următoarele:

Relevanța

- **Q1** – Analiza socio-economică ce stă la baza celor două PO a fost realizată în funcție de indicatorilor ce reflectau situația anilor 2004/2005. Ce schimbări importante au intervenit de atunci și ce schimbări sunt estimate pentru viitor?
- **Q2** – Cum afectează aceste modificări ale contextului socio-economic PO și axele lor prioritare, în special relevanța acestora pentru nevoile de investiții ale României. Este relevanța diminuată sau sporită de criza economică și dacă da, în ce fel?

Coerența

- **Q3** – Implementarea axelor prioritare (AP) se realizează complementar?
- **Q4** – PO și AP sunt coerente cu politicile/strategiile și programele de investiții naționale și internaționale relevante majore recente, inclusiv strategiile de abordare a crizei economice?
- **Q5** – Există suprapuneri în implementarea AP sau a operațiunilor din cadrul fiecărui PO sau între acestea și alte investiții în cele două sectoare?

Eficacitatea

- **Q6** – Care este stadiul implementării? Care este diferența dintre progresul actual și cel planificat? În special, în baza abordărilor de până acum și a posibilei rezerve de proiecte, care este probabilitatea ca PO să își atingă țintele?
- **Q7** – Progresul înregistrat până acum și rata progresului vor asigura atingerea obiectivelor PO și AP?
- **Q8** – Care sunt factorii interni și externi care contribuie la diferența dintre performanța actuală și cea planificată? La ce nivel se află acești factori: de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor, la nivel de management sau la nivel de implementare? Care este natura și anvergura obstacolelor specifice precum capacitățile de elaborare a politicilor, structurile organismelor de implementare, lipsa ierarhizării investițiilor, relațiile intra- și inter-instituționale, lipsa personalului, lipsa abilităților și alte obstacole evidente?
- **Q9** – Cum a afectat criza economică progresul implementării? Care sunt efectele specifice, de exemplu dificultățile bugetare, lipsa de personal? Sunt similare sau diferite în cazul celor două PO sau pentru toate AP?

Eficiența

- **Q10** – Sistemul de management (la nivelul Autorității de Management, al Organismelor Intermediare sau al beneficiarilor) este funcțional și eficient?
  - **Q11** – Cum a afectat criza economică eficiența implementării celor două PO, de exemplu, a afectat resursele? Costurile? Furnizarea serviciilor?
7. Evaluarea s-a desfășurat în baza abordării bazate pe dovezi, având în vedere particularitățile fiecăruia dintre cele două PO. Pentru toate întrebările evaluării, procesul de colectare a datelor a fost organizat în două etape.
8. *Colectarea datelor din prima etapă* a constat din studiul documentelor. În conformitate cu TR (a se vedea **Anexa 2**) și după consultarea cu părțile interesate de evaluare desfășurată în timpul seminarului de lansare a evaluării, studiul documentelor a inclus atât documente strategice pentru cele două PO, cât și documente cu caracter operațional (a se vedea **Anexa 4**). În baza datelor secundare colectate în timpul acestei etape, evaluatorii au propus instrumentul de colectare a datelor pentru următoarea etapă.
9. *Colectarea datelor din a doua etapă* a inclus interviuri și două seminarii tematice. Interviurile s-au desfășurat cu reprezentanții celor două autorități de management (AM), organismelor intermediare (OI) pentru POS Mediu și beneficiarii relevanți. Au existat opt interviuri pentru POS Mediu și 6 interviuri pentru POS T. Lista persoanelor intervievate este prezentată în **Anexa 5**, iar Ghidul de interviu în **Anexa 6**.
10. Evaluatorii au schițat constatările preliminare ale analizei în baza datelor secundare și a celor primare colectate. Constatările preliminare au fost prezentate și validate într-un seminar tematic organizat pentru fiecare PO, desfășurat în data de 27.20.2010 (pentru POS Mediu) și 01.11.2010 (POS T). La seminarii au participat reprezentanții AM, OI (pentru POS Mediu) și beneficiarii.